

ናይ ከሞተራፒ ሕክምናዊ ረዲኤት።

ከሞተራፒ መድሃኒት ተጠቂምካ ነቶም ካንሰር ሰልስ ንምጥፋእ ዝግበር ሕክምና እዩ። ከሞተራፒ ብዝሒ ናይ ካንሰር ሰልስ ክምዘውሕዱ ንምግባር ብምሕጋዝ ነቲ ሕቡዮ ክምዘንእሱን ዝጭቡጥን ይገብር። ከሞተራፒ ንናይ ብጡብ ካንሰር ዝሰቕዶ ሕሙማት ካብ መጥባሕቲ መተክእታ ዝውሃብ ሕክምና እዩ ቃንዛ ብምዕጋስ ኣብ ዳሕረዎይ ግዜ እቲ ካንሰር ኣብ ዝለዓለ ሓምሻይ ደረጃ ኣብ ዝጎብዩሉ ግዜ ንምሕጋዝ ድማ ይጠቕም።

Image: National Cancer Institute

ከሞተራፒ ብደረጃታት ወይ ድማ ዙርያታት እዩ ዝውሃብ እቲ ናይ ሕክምና ግዜ ብናይ ዓራት ዕረፍቲ ግዜ ይሰዕብ ድሕሪኡ ድማ ካልኣይ ዙርያ ሕክምና ከሞተራፒ ይሰዕብ ክምኡ እናበለ ድማ ይቕጽል። እቲ ናይ ከሞተራፒ ሕክምና ዙርያ ንሰሙናት ወይድማ ንአዋርሕ ዝወስድ ግዜ ክኸውን ይኸእል ይኸውን። ናይ ከሞተራፒ ሕክምና ነታ ሕምምቲ ኣብ ክለኒክ ውይድማ ሆስፒታል ይውሃብ ሓድ ሓደ ግዜ ድማ ኣብ ገዛ። ኣብይ ይውሃብ ብመሰረት እቲ ዓይነት መድሃኒትን ሓፊሻዊ ኩነታት ደረጃ እታ ሕምምቲ ኣብ ግምት ብምእታውን እዩ ዝውሰን። ከሞተራፒ ዝውሃብ እታ ሕምምቲ ኣብ ሆስፒታል ንኪይትሓድር እዩ ዝውሃብ ኮይኑ ግን ኣታ ሕምምቲ ብዙሕ ተምላሰ ምስ ዝሰዕበላ ክምጎድናዊ ሳዕቤን ከሞተራፒ ኣብ ኣተካይደሉ ግዜ ኣብ ሆስፒታል ክምትጸንሕ ይግበር ንሓደ ለይቲ ናይ ኣይቪ ሓገዝ ይግበረላ(ብመትኒ ዘውሃብ ፈሳሲ) ምናልባት እዚውን ኣድላይነት ኣይህልዎን ይኸውን።

ንናይ ጡብ ካንሰር ዝውሃብ ናይ ከሞተራፒ ኣፋውስ ብመልክዕ መርፍእ ወይድማ ብኣፍ ዝውሰድ ይኸውን እቲ መርፍእ ብመትኒ ይውሃብ ኣቲ ሕክምናዊ ረዲኤት ኣናተኻዩደ ናይ ከሞተራፒ መድሃኒት ይእዘዘልኪ ዝኾነ ኮይኑ እቲ ሓኪምኪ ብዛዕባኡ ዕሙቕ ዝኾነ ኣፍልጦ ስለዘለዎ ንሱ እዩ ዝውሰና።ካልእ ተወሳኺ መድሃኒት ክትወስዱ ይእዘዘልኪ ይኸውን ነቲ ጎድናዊ ሳዕቤን ከሞተራፒ ዘዕግስን ዘጥፍእን። ንሳቶም ድማ እዞም ዝሰዕቡ እዮም ፈሳሲ

Image: National Cancer Institute; Linda Bartlett, Photographer

ብመትኒ ዝውሃብ ናይ ኣለርጂ መድሃኒት ፈውሲ ዕግርግር መድሃኒት ቃንዛ ደው ዘብል መድሃኒት ሰዓቲቭ እንቲባዮቲክ ጸረ ሮኽሲ መድሃኒት ንምርባሕንን ምብዛሕንን ደም ዝሕግዙ መድሃኒትን።

እቲ ናይ ከሞተራፒ ሕክምና ክንደይ ግዜ ይውሰድ ዝፍለጥ ብመሰረት ዓቕንን ብዝሕን እቲ መድሃኒት ኣጠቓቕማኡን እዩ ሓደ ናይ ሕክምና ግዜ ሓጺር ግዜ ኮይኑ ሓደ ከኒና ምውሓጥ ጥራይ ኺኸውን ይኸእል ወይድማ ሰዓታት ዝውሰድ ሕክምናዊ ረዲኤት ክኸውን ይኸእል።

ብዛዕባ እቲ እትወስድዮ ዓይነት ከሞተራፒ ንሓኪምኪ ኣዘራርብዮ።ዘሎኪ ስክፍታን ተመክሮን ግለጽሉ። ምስትገልጽሎም ንሓኪምክን ነርስን ብዝበለጸ ክሕክሙኹን ክረድኡኹን ይኸእሉ።

ናይ ከሞተራፒ መድሃኒታት ዝተፈላለዩ ዘይንቡር ስሚዕታትትን ጎድናዊ ሳዕቤናትን ክኸትል ይኸእሉ ብቐለሉ ክተከላኸልዮም እትኸእሉ ደገፋዊ መድሃኒትን ፈሳሲ ብምውሳድን።ዝኾነ ኮይኑ ኣቲ ልክዕ ናይ ከሞተራፒ ሕክምና ግዜ መብዛሕትኡ ግዜ ኣይንዳእን እዩ።

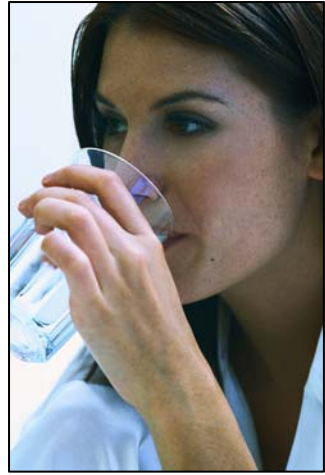
ድሕሪ ናይ ከሞተራፒ ሕክምና።

ንዛኹ እትወስድዮ መድሃኒት ክወሃበኪ ይኸእል ይኸውን ክትሃንዩ ዝሕግዘኪ ከም ጸረ ዕግርግርን ተምላስን መድሃኒት ናይ ደም ቁጻሪ ብዝሒ ክብ ንምባል ዝሕግዝ መድሃኒት ብመርፍእ መልክዕ ዝወሃብ።

እቲ መራፋእ ትውግእዮ ሓኪምኪ ዝእዘዘልኪ ምስዝኸውን። እዞም መራፍእ እዚኡም ብዙሓት ናይ ጸዕዳ ደም ሰልስ ቁጻሪ ንክባዝሑ ዝሕግዙ እዮም ጸዕዳ ናይ ደም ሰልስ ናይ ሰውነት ሮኽሲ ይከላኸሉ። ካብ ዝላገብ ሕማም ዘለዎም ሰባት ረሓቂ ብፍላይ ቐልዑ። ናይ ቫይረስ ዓይነት ዝኾኑ ሕማማት ከም በዓል ጉንፋዕን ሰዓልን ነቲ ድኹም ድርዒ ዘለዎ ሕሙም ብከሞተራፒ ዝተዳኸመ። ድልዱልን ጥዑይን ድርዒ ስርዓት ዘለዎ ሰውነት ሕማማት ንምክልኻልን ንምምካትን ይሕግዝ።

ድሕሪ ናይ ከሞተራፒ ሕክምና ግዜ ብመደብ ብዙሕ ክትድኻሲ ይግባእ። ብዝተኸለለኪ ጥዕና ዘስዕብ መግቢ ተመገቢ ወላውን ሸውሃት ዘይብልኪ ምስትኹኒ። ብዙሕ ፈሳሲ ስትዩ ካብ ነቐጺ ክትድሕንን ነቲ መድሃኒት ካብ ኩሊት ክጸርጎን ቐልጢፉ።

ኣብ ቐጺሉ ዝመጽእ ግዜ እቲ ካንሰርኪ ምስ ዘስፋሕፍሕ(ሻድሻይ ደረጃ) ምስ ዝበጸሕ። ድሕሪኡ ሓኪምኪ ኣዞም ዝስዕቡ መርመራታት ክተካይዲ ይእዝዝ ንምዕባሌ ናይቲ ኮሙተራፒ ሕክምና ደረጃ ንምፍላጥ ናይ ደም መርመራ ናይ ሽንቲ መርመራ ራጂ ኣልትራ ሳውንድ(እዚ መርመራ እዚ ናይ ድምጺ ማዕበል እናተጠቐመ ንቴሞር ሕበጥ ይድህስስ) ኤም ኣርኣይ ስካን(እዚ መርመራ እዚ ማግኑቲክ ማዕበል እናተጠቐመ ናይ ወሽጢ ሰውነትና ይስእልን ይቐርጽን) ሲት ስካን(ዓይነት ራጂ ኮይኑ ከምፒተር ብምጥቃም ናይ ወሽጢ ሰውነት ስእሊ ይስእልን ይቐርጽን)

ቦን ስካን(ዓይነት ራጂ ኮይኑ ኣብ ወሽጢ ዓጸጽምቲ ዝርኤ ዘይንቡር ንጥፈታትን ምንቀስቃስን የርኢ) ወይድማ ናይ ዓንዲ ሕቐ ኣንጉዕ ባዮፕሲ(ካብ ወሽጢ ኣንጉዕ ንመርመራ ዝውሰድ ኣብ መንጎ ዓጽሚ ዝርከብ ደም ዝፈርየሉ ቦታ)።